

Kerstin Andersson del 2 Andreas Gummesson och Johanna Andersdotter

Andreas Gummesson var född i Grangölsmåla den 25 december 1823. 1850 gifte han sig med Johanna Andersdotter född den 28 december 1820 i Huvudhult, Algutsboda.

Andreas blev föräldralös ganska tidigt. Hans far Gumme Pehrsson dog när Andreas bara var drygt 7 år och hans mor Maja Stina Håkansdotter gick bort 3 år senare. Andreas äldre syster Maria hade gift sig med Olof Petersson från Arby, och de hade övertagit gården. ” Detta hemman är ett av de sist upptagna i Oskar. Det nämnes som kronotorp f.f.g. i 1591 års fogderäkenskaper med den obetydliga avraden smör-5 mark (= cirka 2 kg) och fodring för 1 häst. I längden över boskaps-penningen 1620 nämnes däremot brukaren ”Anders i Grangölsmåla..... I 1682 års jordebok är Grangölsmåla upptaget som kronotorp. Brukaren är ”Anders i Grangölsmåla”. Mycket talar för att denne Anders var ättling till den förste brukaren som nämns med namn 1620 ”Anders i Grangölsmåla” (Hembygdsforskaren Folke Petersson). Gården har gått i arv i rakt nedstigande led i familjen sedan dess och efter honom av tog sonen föraren Per Andersson Kraak över osv.

Andreas arbetar som dräng under några år, bland annat hos bonden Peter Olsson i Grötsjö 1845. Där träffar han pigan Johanna Andersdotter som redan arbetade där och tycke uppstår. Så pass mycket tycke att hon blir gravid. Sonen Carl August föds den 16 november 1848 och skrivs som ”oäkta” son till pigan Johanna Andersdotter. Och drängen Andreas Gummesson flyttar tillbaka till Grangölsmåla i slutet av samma år. Men den 23 november 1849 flyttar Johanna med sin oäkta son från Grötsjö till Grangölsmåla. Och i Oskars församling skriver man i Inflyttningsboken ”med sin son Carl August som av bonden Andreas Gummesson förklaras som äkta”. Den 28 januari 1850 blir det bröllop i Grangölsmåla! Då gifter sig ”drängen och tillträdande hemmansägaren Anders Gummesson i Grangölsmåla och pigan Johanna Andersdotter derstädes”. Slutet gott, allting gott!

De får barnen:

Carl August Andersson: född den 16 november 1848 i Arby. 1867 flyttade han och blev dräng hos godsägaren Carl Magnus Svensson på Bottorp nr 2. Senare benämndes han som rättare på denna gård. Han fick också senare patriotiska sällskapets guldmedalj för lång och trogen tjänst.

Han gifte sig år 1871 med Olivia Isaksdotter, som var född i Helleberga år 1841 och dog i Bottorp år 1921. De fick fem barn. Carl Andersson avled i Bottorp den 30 dec. 1930.

Johan Peter. Se artikeln i del 1 om ”Skräddaren Johan Peter Andersson och hans familj”!

Matilda (Hilda) Andersdotter: född den 24 november 1853. Hon lämnade Grangölsmåla år 1873 för att arbeta som piga. 1887 utvandrade hon till USA. Hon avseglade från Kalmar i april 1887 till New York via Hamburg och Bremen och ankom till New York med båten Saale den 23 april 1887. Hon reste därefter till sin bror Adolf och dennes familj, som var bosatta i Seattle, Washington State på västkusten i USA. Hon blev amerikansk medborgare år 1891.

Kerstin Andersson del 2 Andreas Gummesson och Johanna Andersdotter

Hon gifte sig första gången omkr. 1891 med Karl Lind (Charles Lind), som var född i Sverige. Han dog i Washington State USA någon gång mellan 1892 – 1900. De fick sonen Ture Walter Lind, född i Washington State USA år 1893; sjöman och död i Seattle USA år 1973. Efter Karl Linds död, gifte Mathilda om sig (omkr. 1902) med Martin Sonnix (Soux). Hon begravdes den 25 maj 1932 på Evergreen-Washelli/Pacific Lutheran Cemetery i Seattle Wa USA.

Frans Gustaf Andersson:

född den 11/juni 1856.

Frans stannade kvar i Grangölsmåla i hela sitt liv och avled där den 14 februari 1916. Han var liksom sin far och farfar indelt soldat, båtsman SM-02-0275-1873, i Grangölsmåla fram till omkr. 1895 med båtsmansnamnet, Granqvist. Efter att ha fått avsked som båtsman återtog han namnet Andersson. Han gifte sig år 1880 med Hildegard Jonsdotter, som

Båtmanstorpet i Grangölsmåla

var född i Oskar år 1858 och dog i Grangölsmåla år 1938. Familjen fick tre barn. 2 döttrar som båda bodde kvar i Oskar. Och sonen Teodor John Gustav född 9/6 1895 i Grangölsmåla som emigrerade och dog den 10/12 1963 i Chicago, Illinois, USA.

Louvisa Christina Andersdotter: född den 13 maj 1858. Lovisa flyttade från Grangölsmåla år 1874, hon var då 16 år för att arbeta som piga. Några år senare, 1880 gifte hon sig med stalldrängen i Bottorp, Karl August Petersson, som var född i Ljungby år 1850. Familjen fick tre barn, alla födda i Bottorp Ljungby.

År 1890 emigrerade Karl August Petersson till USA – ensam och utan resten av familjen. Han har inte återfunnits där.

Lovisa tillsammans med sina tre barn stannade kvar i Bottorp fram till omkr. 1907, då de (av okänd anledning) flyttade till Norrköping. Två av de tre barnen (Anna Mathilda och Thor) emigrerade snart till Seattle i USA.

Lovisa tillsammans och den yngste sonen Karl Arvid stannade kvar i Norrköping. Lovisa avled där den 4 december 1932.

Ida Gustafva Andersdotter: född den 22 november 1860. Ida lämnade Grangölsmåla år 1876, då hon var 16 år, och flyttade till Mortorp och arbetade där troligen som piga. År 1882 flyttade hon från Mortorp till Bottorp nr 1 i Ljungby där hon också arbetade som piga.

Kerstin Andersson del 2

Andreas Gummesson och Johanna Andersdotter

Hennes bror Carl och hennes två systrar, Mathilda och Lovisa arbetade redan där. Här träffade hon sonen i gården, Per-August Petersson – och blev efter en tid med barn och födde en son. Per-August och Ida gifte sig snart samma år (1888) och fick året därpå ytterligare en son. Under höbärgningen år 1889 fick Per-August lunginflammation och gick hastigt bort. Enligt uppgift hade han lagt sig ned i gräset, svettig av höbärgningen. Ida flyttade omkr. 1900 från Ljungby till Kalmar och bodde där under några år, men flyttade omkr. 1910 tillsammans med en av sina söner till Kölbygärde i Ljungby, där hon bodde fram till sin död 1940. Ida Gustafva Andersson var farmor till Per G Cronstrand.

Adolf född den 1 oktober 1865. Adolf Andersson bodde kvar i Grangölsmåla till omkring 1885, då han emigrerade till USA - "as Sailor". 1888 gifte han sig i Nebraska, USA med Anna Charlotta Carlsdotter, som var född i Kälvene Vartofta-Åsaka Skaraborgs län år 1849. Familjen fick två barn, Adolfa och Ethel. Omkr. år 1890 flyttade familjen från Omaha i Nebraska till Seattle i Washington State. Ungefär samtidigt flyttade Adolfs syster, Karolina och hennes man Anders Carlsson också dit, men från Chicago. Ett par år senare återfinns även Adolfs äldre syster, Mathilda (Hilda) i Seattle.

I 1900 års census anges Adolf som "miner" (verksam inom bergshantering), vilket möjligen kan vara detsamma som den muntliga traditionen i Sverige säger - nämligen "guldgrävare i Alaska". Seattle var vid denna tid utgångspunkten för den stora guldrushen till Alaska. Tidningarna hade stora annonser om utrustning för guldgrävare, som under sommarhalvåret reste till Alaska och sökte guld. Där kan man verkligen tala om en guldfieber.

Men så hände något. I församlingsboken anges för Adolf Andersson endast kort och koncist: "Lost on his way to Alaska" - årtal saknas, troligen var det omkr. 1905. Var han på resa till Alaska för att leta guld? Detta blev helt säkert ett hårt slag för familjen. Hustrun Anna Charlotta och deras två döttrar levde kvar i Seattle där Anna Charlotta dog den 24 juli 1935 efter en längre tids sjukdom.

Carolina (kallad Lena, Lina och Nina i USA) född den 2 december 1867. Karolina följde i stora drag samma mönster som sina syskon, som emigrerade till USA. Hon lämnade Grangölsmåla 1883 för att arbeta som piga. 1886 kom även hon, som några av hennes syskon, till Bottorp i Ljungby.

År 1889 utvandrade hon till USA och året därpå flyttar hon från Chicago till Seattle. Den 25 sept. 1892 vigdes "A (Anders) Carlsson med Lina Anderson" av pastor Martin L. Larsson (Getsemane Lutheran Church i Seattle - Saka 870). Karolina, som nu kallade sig Lina, och Anders hade känt varandra sedan tiden i Sverige, då de samtidigt arbetade som dräng respektive piga i Bottorp. Carolina dog 1927 i Seattle och Anders (Andrew) dog 1942.

Inga ättlingar till dessa finns idag i USA. Per Cronstrand har undersökt detta ganska noga.

Johanna fick 8 barn under nästan 20 år. Den äldste sonen var 19 år, när lilla Carolina föddes. Hur orkar man!

Per Cronstrand skriver: Så kom troligen katastrofen. Året efter det svåra nödåret 1868, alltså 1869, efter att förmodligen ha varit sjuk någon tid, dog Andreas Gummesson i en ålder av endast 46 år. Änkan Johanna stod nu ensam med sina åtta barn.

Kerstin Andersson del 2

Andreas Gummesson och Johanna Andersdotter

Livsvillkoren var hårda. Det primära var säkert att ha någon mat för dagen. Jag minns att min farmor Ida Andersson, ett av barnen i familjen (och syster till *min* gammelmorfar Johan Peter) - berättade att under nödåret 1868, hade man hittat en man som låg död utomhus och att man sprättat upp magen på honom och att man då bara hittat ett par potatisskal – han hade helt enkelt svultit ihjäl. (Och varför sprättade man upp magen på honom?) *Det hela kan också vara en vandringshistoria och det är osäkert om det utspelat sig just i Grangölsmåla.*

Barnens skolgång var säkert både sporadisk och bristfällig. Lokalfrågan hade ordnats genom att dåvarande klockaren och skolläraren, som hade eget hus upplät detta till skola. Huset var emellertid mycket bristfälligt. År 1858 klagades det över, att "det är så stora hål i taket, att dagsljuset lyser igenom". Först 1872 stod det nya skolhuset färdigt, och undervisningen kunde därefter bedrivas under mer ordnade förhållanden. Allt detta tillsammans resulterade i att barnens läs- och skrivförmåga säkert blev mycket begränsad".

Nu händer något märkligt. Det finns två bouppteckningar efter Andreas. Med samma datum. I den första, som Per Cronstrand har hittat, skriver man att det inte finns några tillgångar i boet.

"Änkan uppviste en skrift upprättad år 1866 som viste att son Johan tillhandlat sig både hemmanet och all i boet befintlig lösöre av sina föräldrar". Några tillgångar fanns icke vidare utan endast gångkläder vilka värderades till: 5 Rsd."

Däremot fanns det en del skulder. Vilket antyder att Johanna stod på bar backe med 8 omyndiga barn. Medan sonen Johan Peter (blivande Skraddaren Johan Peter) ägde allt. Men, Johan Peter var bara 15 år när fadern Andreas Gummesson sålde gården till honom. Med andra ord var han också omyndig vid försäljningstillfället och försäljningen ogiltigförklarades. Häradsrätten förordade om en ny bouppteckning.

Utdrag ur bouppteckningen jag hittade efter Andreas:

"År 1869 den 12 Juni förrättades bouppteckning efter afvlidne hemmansegaren Andreas Gummesson ifrån Grangölsmåla, och inhämtades deraf, det en del såväl skulder som tillgångar i boet blivit uteglömda. EnligtHäradsrättens Utslag af den 22 December 1871 har ombudet vid nämnde bouppteckning, Anton Jonsson i Grangölsmåla, blifvit ålagd att till den nu i sterbhuset för de 8 st. dåvarande omyndiga barnens förmyndare Per Olaus Magnusson i Käxgöl, aflemne skifte och redovisning över boets eller myndlingarnes tillgångar. Bland andra boets tillgångar har hemmanet 1/32 mt. Grangölsmåla blifvit uteslutet i anseende dertill att det före den aflidnes dödsdag af honom blifvit försålt till sonen Johan Andreasson jemte all i boet befintlig lösegendom men som nämnde handel nu återgå på grund af köparens omyndighetsålder, så kommer härmed följande tillägg och rättelse i omnämnda bouppteckningen att föreläggas. Enkan i huset uppmanades att nu uppgifva allt som i omnämnda bouppteckning blifvit uteslutet och uppgifver hon nu under edlig förpliktelse sådant boet det vid den aflidnes dödshund befanns."

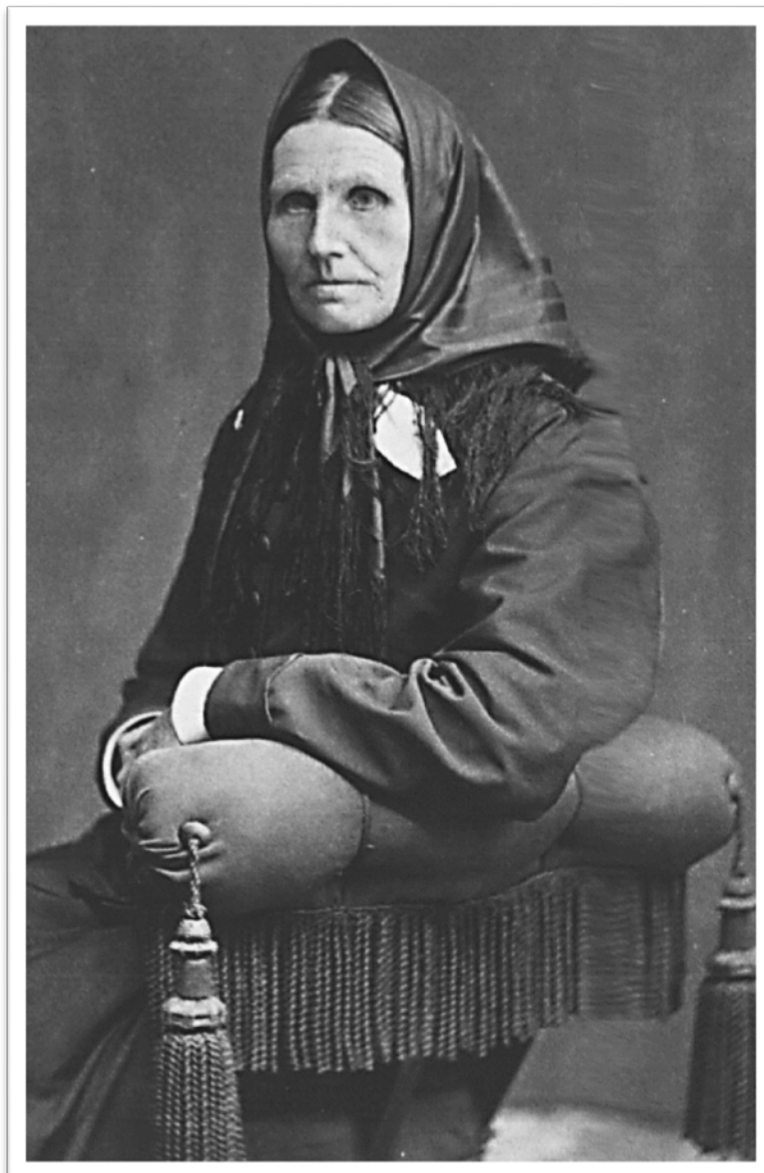
....."För denna förrättning samt derefter blivande arfskifte samt för auktionsprovision12,92".

Kerstin Andersson del 2 Andreas Gummesson och Johanna Andersdotter

I bouppteckningen framkommer bl.a. ett Taxeringsvärde på 700 kr. för gården, att Johanna sålt en del gemensamma tillhörigheter för tillsammans 20 kr. och 20 öre. och "bortlemnat" diverse varor för tillsammans 2,08 kr. Skulder och inkomst av arrende osv. Gården hade arrenderats ut under 2 år fram till den 25/3 1872. Summan av arrendet var 75 Rks vilka Johanna hade "uppburit till uppfostringshjälp av de i sterbhuset varande 6 omyndiga barnen". Och nu finns det en behållning på 383,11 kr. I den här bouppteckningen finns både inventarier och andra tillgångar. Mycket märkligt egentligen. Var det ett försök till skattefusk, eller vad?

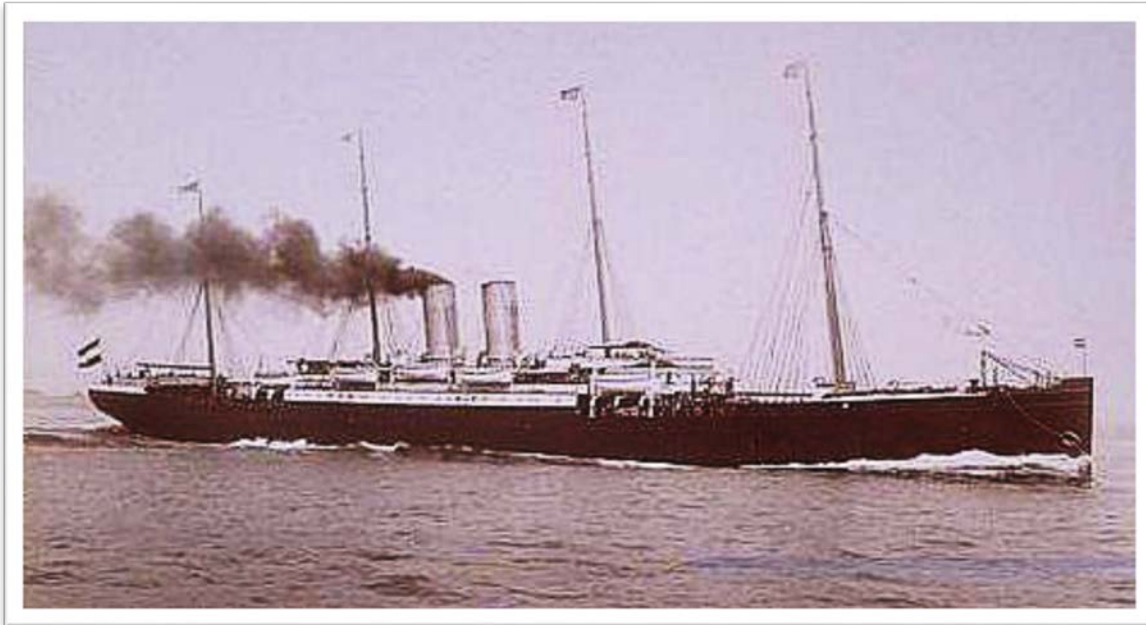
Enl. Oskars kyrkoarkivs In- och Utflyttningslängder 1861-1895, utvandrar Johanna till N. Amerika 1892. Där flera av hennes barn levde.

Johanna Andersdotter

Hon hade fått en förbetald biljett och resan gick från Kalmar med båt till Hamburg, därifrån vidare med tåg till Bremen för att där gå ombord på atlantångaren SS Saale för vidare resa till New York. Dit anlände hon den 28 juni 1892. Hon reste ensam. Hur hon sedan kunde ta sig vidare till Seattle, från USA's östkust till västkust, landvägen ca 4580 km, sjövägen avsevärt längre, vid 72 års ålder och förmodligen utan språkkunskaper, förtäljer inte historien. Det var en enorm bragd bara det! Och det måste ha varit många nya intryck som mötte Johanna – minst sagt. Men innan avfärden tog hon sig tid att resa till Kalmar för "att ta av sig" så att familj och vänner kvar i Sverige inte skulle glömma hur hon såg ut! Med stort tack till Per Cronstrand som hade fotot!

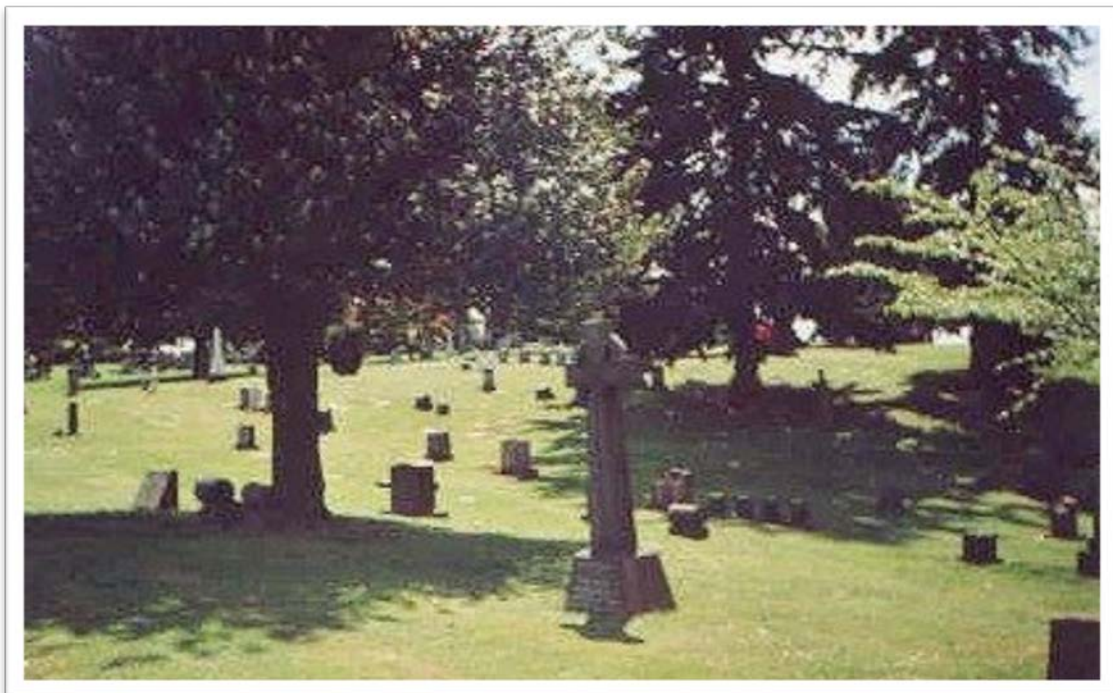
**Kerstin Andersson del 2
Andreas Gummesson och
Johanna Andersdotter**

SS Saale, Transatlantic Liner. Bild från Shipping Time

Johanna tillbringade sina sista år hos sonen Adolf och dennes familj. Dessutom var dottern Karolina (Lina) och hennes man Anders (Andrew) Carlsson bosatta i samma kvarter.

Johanna Andersdotter dog i Seattle den 6 december 1896 och begravdes enligt Getsemane Lutheran Church i Seattle den 8 december på Lake View Cemetery (Plot 514 A) i Seattle, King County, Washington State, USA.

Lake View Cemetery Seattle, King County, Washington State, USA. : Plot 514 A

Kerstin Andersson del 2
Andreas Gummesson och
Johanna Andersdotter

Vidimeras:

Andreas AGS Gummesson

Johanna Andersdotter Erik

Andreas Gummesson och Johanna Andersdotter är: Kerstin Anderssons mormors farfar och mormors farmor, Solveig Lorentzons mormors farfar och mormors farmor, Per G. Cronstrands farmors far och farmors mor.

Vi tackar Kerstin Andersson som författat denna artikel för att hon delar med sig av sin släktforskning. Hon har fått mycket hjälp, upplysningar och idéer av Per G. Cronstrand och Solveig Lorentzon.

Gunvor och Jan-Erik Johansson

Dessa anteckningar finns på Oskars hembygdsförenings hemsida
www.hembygd.se/oskars under Oskarsboken.

*Stöd hembygdsföreningens
dokumentationsarbete genom
att sätta in ett bidrag på vårt
bankgiro:*

285-7498

Oskars Hembygdsförening